

EURÓPAI PARLAMENT

2004



2009

Plenárisülés-dokumentum

A6-0277/2008

27.6.2008

JELENTÉS

Witold Tomczak mentelmi jogának felfüggesztésére irányuló kérelemről
(2008/2078(IMM))

Jogi Bizottság

előadó: Diana Wallis

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT HATÁROZATÁRA IRÁNYULÓ JAVASLAT	3
INDOKOLÁS	5
A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE.....	9

AZ EURÓPAI PARLAMENT HATÁROZATÁRA IRÁNYULÓ JAVASLAT

Witold Tomczak mentelmi jogának felfüggesztésére irányuló kérelemről (2008/2078(IMM))

Az Európai Parlament,

- tekintettel a varsói ügyészhelyettes által, a varsói kerületi ügyészség (Warszawa Śródmieście Północ, Lengyelország) által folytatott büntetőeljárással kapcsolatban 2007. december 14-én benyújtott, Witold Tomczak mentelmi jogának felfüggesztésére irányuló kérelemről, amelyet a lengyel főügyész 2008. január 31-én továbbított, és amely a 2008. március 10-i plenáris ülésen került bejelentésre,
 - miután eljárási szabályzata 7. cikke (3) bekezdésének megfelelően 2008. május 28-án meghallgatta Witold Tomczakot,
 - tekintettel az Európai Közösségek 1965. április 8-i kiváltságokról és mentességekről szóló jegyzőkönyvének 9. és 10. cikkére, valamint az Európai Parlament képviselőinek közvetlen és általános választójog alapján történő választásáról szóló 1976. szeptember 20-i okmány 6. cikkének (2) bekezdésére,
 - tekintettel az Európai Közösségek Bíróságának 1964. május 12-i és 1986. július 10-i határozatára¹,
 - tekintettel a lengyel alkotmány 105. cikkére,
 - tekintettel eljárási szabályzata 6. cikkének (2) bekezdésére és 7. cikkére,
 - tekintettel a Jogi Bizottság jelentésére (A6-0277/2008),
- A. mivel Witold Tomczakot 1997. szeptember 21-én és 2001. szeptember 23-án a Szejm (a lengyel parlament alsóháza) képviselőjévé választották; mivel a csatlakozási szerződés 2003. április 16-i aláírását követően megfigyelő lett; mivel 2004. május 1-től 2004. július 19-ig az Európai Parlament tagja volt; mivel 2004. június 13-án az Európai Parlament képviselőjévé választották, és a lengyel parlamentben képviselői megbízatása 2004. június 16-án lejárt;
- B. mivel Witold Tomczakot azzal vádolják, hogy 39 669 PLN (mintegy 11 500 EUR) értékű kárt okozott „A kilencedik óra” elnevezésű szoborban – mely az egy kő által agyonnyomott II. János Pál pápát ábrázolja – 2000. december 21-én a varsói Zachęta galériában, és ezáltal megszegte a lengyel büntető törvénykönyv 288. cikkének (1) bekezdését²,

¹ 101/63 sz. *Wagner kontra Fohrmann és Krier* ügy (EBHT 1964., 383. o.), illetve 149/85. sz. *Wybot kontra Faure és társai* ügy (EBHT 1986., 2391.o.).

² Ennek a cikknek a rendelkezései a következők: „Aki más személy tulajdonát elpusztítja, károsítja vagy használhatatlanná teszi, 3-tól 5 évig terjedő börtönbüntetésre ítélandó.”

- C. mivel a varsói kerületi ügyészség bizonyítékokat gyűjtött Witold Tomczak ellen, aki viszont nem volt hajlandó válaszolni a Zachęta galériában történekre vonatkozó kérdésekre,
- D. mivel Witold Tomczak azt állítja, hogy a szobor elleni fellépésével a saját és népe vallási érzelmeit kívánta megvédeni, valamint a pápa méltóságát; mivel vitatja az általa vélelmezhetően okozott kár összegét, és mindenesetre úgy ítéli meg, hogy a viselkedése egy magasabb érték – a pápa lengyel katolikusok szemében lévő becsületének – védelmére irányult,
- E. mivel a megszerzett információk alapján Witold Tomczakot nem védi a parlamenti mentelmi jog azon vádak egyikének tekintetében sem, amelyekre felhívták az Európai Parlament elnökének figyelmét,
1. úgy határoz, hogy felfüggeszti Witold Tomczak mentelmi jogát;
 2. utasítja elnökét, hogy haladéktalanul továbbítsa ezt a határozatot és az illetékes bizottság jelentését a Lengyel Köztársaság illetékes hatóságának.

(Lengyel eredeti: „Kto cudz¹ rzecz niszczy, uszkadza lub czyni niezdatn¹ do użytku, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”)

INDOKOLÁS

I. Az eset tényállásai

1. Witold Tomczakot 1997. szeptember 21-én, az Akcja Wyborcza Solidarność (Választási Szolidaritási Akció - AWS) listájáról, valamint 2001. szeptember 23-án, a Liga Polskich Rodzin (Lengyel Családok Ligája - LPR) listájáról választották a lengyel parlament (Szejm) képviselőjévé. Miután a csatlakozási szerződés 2003. április 16-i aláírását követően a Szejm megfigyelőként delegálta az Európai Parlamentbe, Tomczak úr az Európai Parlament tagjává vált a 2004. május 1-je és július 19-e közötti időszakra, amikor a 2004. júniusában megválasztott Parlament első ülésére sor került. Amikor a Lengyelországban 2004. június 13-án megrendezett választásokon Európai Parlamenti képviselővé választották, európai parlamenti képviselő lett, és hivatali ideje a lengyel parlamentben akkor szűnt meg – 2004. június 16-i hatállyal – amikor a választási eredményeket bejelentették.

2.1. 2000 decemberében Maurizio Cattelan „A kilencedik óra” elnevezésű szobra – mely az egy kő által agyonnyomott II. János Pál pápát ábrázolja, és amely a párizsi Emanuel Perrotion galéria tulajdona – a varsói Zachęta galériában volt kiállítva. Ez a szobor azért volt Tomczak úr és mások helyszíni tiltakozásainak tárgya, mert sértette a vallási meggyőződésüket és a pápa méltóságát.

2.2. 2000. december 21-én a „Super Express” nevű újságot tájékoztatták, hogy a szobor ellen demonstrációt kívánnak tartani a Zachęta galériában. Két újságíró elment a galériába, ahol szemtanúi voltak Tomczak úr és egy másik lengyel parlamenti képviselő, Halina Nowina-Konopka megérkezésének. Míg Nowina-Konopka asszony egy szoborhoz közeli, a galéria személyzete számára fenntartott székre leült, Tomczak úr átlépte a szoborhoz való hozzáférést korlátozó vonalat, meglökte a szobor egy részét (amely a követ ábrázolta), amely emiatt leesett. Ennek következtében a szobor számos eleme károsodott.

2.3. Az elszenvedett kár miatt a szobrot Párizsban 70 000 francia frank becsült költséggel meg kellett javítani, amely 39 669 lengyel zlotyinak felelt meg 2001. március 20-án, azaz azon a napon, amikor a szobrot biztosító biztosítótársaság (Gerling Polska) kifizette az igényelt összeget. ¹Ezt követően a Gerling Polska kérvényt nyújtott be a varsói kerületi ügyészségre, amelyben büntetőjogi eljárás megkezdését kérte Tomczak úr ellen a lengyel büntető törvénykönyv 288. cikkének (4) bekezdése¹ szerint.

Következésképpen a varsói kerületi ügyész kéri, hogy függesszék fel Tomczak úr parlamenti mentelmi jogát annak érdekében, hogy ismertethesse Tomczak úrral a fent említett eljárás keretében felhozott vádakot, és gyanúsítottként kihallgathassa.

¹ E cikk így szól: *Az (1) és (2) bekezdésben leírt bűncselekmények elleni bünvádi eljárás a sértett fél kérelme alapján indul (Lengyel eredeti: Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 następuje na wniosek pokrzywdzonego).*

II. Eljárás

1. Az eljárási szabályzat vonatkozó rendelkezései a 6. és a 7. cikk, különösen a 6. cikk (1) és (2) bekezdése:

'1. Hatáskörének gyakorlása során a kiváltságok és a mentességek tekintetében a Parlament elsődlegesen arra törekszik, hogy demokratikus jogalkotó gyűlésként megőrizze integritását, és biztosítsa a képviselők függetlenségét feladataik teljesítése során.

2. A kiváltságok és mentességek fenntartására irányuló, képviselő, illetve volt képviselő által az Elnöknek benyújtott összes kérelmet a Parlament plenáris ülésén jelentik be, és az illetékes bizottsághoz utalják. '

2. Mivel a Parlament Elnöke úgy ítélte meg, hogy a varsói kerületi ügyész a fent említett cikkeken meghatározott módon megindította a Witold Tomczak mentelmi jogának felfüggesztésére irányuló eljárást, a kérelmet bejelentette a Parlamentben.
3. A Jogi Bizottsághoz utalt ügyben tehát az alaki követelményeknek eleget tettek.

III. Alkalmazandó rendelkezések

1. Az Európai Közösségek előjogairól és kiváltságairól szóló jegyzőkönyv (PPI)¹ 9. és 10. cikke

Ezek a cikkeket a következőképpen szövegezzük:

9. cikk

A feladataik ellátása során kifejtett véleményük vagy leadott szavazatuk miatt az Európai Parlament tagjai ellen nem folytatható vizsgálat, nem vehetők őrizetbe és nem vonhatók bírósági eljárás alá.

10. cikk

Az Európai Parlament ülészeit ideje alatt, az Európai Parlament tagjai:

- a) saját államuk területén a parlamentjük tagjaira vonatkozó mentességet élvezik;
- b) a többi tagállam területén mentességet élveznek mindenfajta őrizetbe vételre és bírósági eljárásra vonatkozó intézkedés alól.

A mentesség akkor is megilleti a tagokat, amikor az Európai Parlament üléseinek helyére utaznak, illetve onnan visszatérnek.

¹ Az eredeti Szerződésekhez csatolt jegyzőkönyvek az elsődleges közösségi jog részét alkotják, és a Szerződésekkel azonos jogállással bírnak. A Közösség tisztviselőinek vagyonaadó fizetési kötelezettségére vonatkozó ügyben hozott ítélet egyértelművé tette, hogy az Európai Közösségek kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyv rendelkezéseinek megszegése a Szerződésekben fakadó kötelezettségek megszegését is jelenti (*Bizottság kontra. Belgium*, 260/86 számú (EBHT 966) ügyben 1988. február 24-én hozott ítélet).

Nem lehet hivatkozni a mentességre olyan esetben, amikor valamely tagot bűncselekmény elkövetésében tetten érnek, továbbá a mentesség nem akadályozhatja meg az Európai Parlamentet azon jogának gyakorlásában, hogy valamely tagjának mentességét felfügessze.

2. Annak felmérése érdekében, hogy a PPI-t megsértették-e, hasznos felidézni a tárgyhoz tartozó alábbi tényeket:

a) A Tomczak úr ellen felhozott vádak nem utalnak az európai parlamenti képviselőként végzett tevékenységeinek teljesítése során kifejezett véleményekre, illetve leadott szavazatokra, mivel a tényállás időpontjában nem volt a Parlament képviselője.

b) Tomczak úr jelenleg az Európai Parlament képviselője, és az ellene folyó jogi eljárás alapját egy olyan esemény képezi, amelyre Lengyelországban került sor, azaz saját államában.

3. Megfelelő annak vizsgálata, hogy a fent említett tények és állítások hogyan függenek össze a PPI III. fejezete 9-10. cikk a) pontja által biztosított kiváltságokkal és mentességekkel:

1) A 9. cikk a képviselők sérthetlenségét biztosítja, *a feladataik ellátása során kifejtett véleményük, vagy leadott szavazatuk kapcsán.* Ez a védelem kiterjed a mandátum időtartamán túlra is, azonban hatálya a cikkben megfogalmazottakra szorítkozik. A képviselő véleménye, illetve a Parlamentben leadott szavazatai esnek védelem alá, akkor is, ha fizikailag nem a Ház területén tartózkodik, de minden esetben akkor, ha teljes egészében képviselői minőségében jár el. Tomczak úr 2000. decemberében nem volt az Európai Parlament képviselője, így a 9. cikk nem alkalmazható.

3) A 10. cikk kimondja, hogy *„az Európai Parlament ülésszakainak ideje alatt, az Európai Parlament képviselői:” a) saját államuk területén a parlamentjük tagjaira vonatkozó mentességet élvezik...*

Lengyelországban a parlamenti mentelmi jog hatálya nagyon hasonlít a PPI-ben szabályozott mentelmi joghoz. A lengyel alkotmány 105. cikke a következőképpen hangzik:

105. cikk

- 1. A képviselő nem vonható felelősségre a képviselő mandátumán belül annak ideje alatt, vagy annak lejártát követően végzett tevékenységeikért. Az ilyen tevékenységek tekintetében a képviselőt csak a Szejm előtt vonhatják felelősségre, olyan esetben, amikor megsértette harmadik felek jogait. Ekkor csak a Szejm hozzájárulásával lehet ellene bíróság előtt eljárást indítani.*
- 2. A választások eredményének bejelentésének napjától mandátuma lejártának napjáig a képviselő nem vonható büntetőjogi felelősségre a Szejm beleegyezése nélkül.*
- 3. Valamely személy ellen képviselőként történő megválasztása előtti napon indított büntetőeljárást a Szejm kérésére a mandátum lejártáig fel kell függeszteni. Ilyen esetben az ennek megfelelő időre meg kell hosszabbítani a korlátozási záradékot a büntetőeljárás során.*
- 4. A képviselő hozzájárulhat ahhoz, hogy büntetőjogilag felelősségre vonják. Ilyen esetekben a (2) és (3) bekezdés rendelkezései nem alkalmazandók.*

5. *A képviselőt a Szejm hozzájárulása nélkül nem állíthatják elő és nem vehetik őrizetbe, kivéve a flagrante delicto eseteiben, illetve amennyiben őrizetbe vétele szükséges az eljárás megfelelő lebonyolításának biztosításához. Minden ilyen őrizetbe vételt haladéktalanul közölni kell a Szejm elnökével, aki elrendelheti a képviselő azonnali szabadon bocsátását.*
6. *A képviselők büntetőjogi felelősségre vonásának részletes elveit és az erre vonatkozó eljárásokat szabályzat állapítja meg.*

Figyelemmel a fentiekre, a varsói kerületi ügyész kérelmét az Európai Parlament azon határozatára vonatkozó kérelemnek kell kezelni, amely Tomczak úr mentelmi jogának felfüggesztésére irányul annak érdekében, hogy büntetőjogi felelősségre lehessen vonni, ami a lengyel Alkotmány 105. cikkének (2) bekezdése alapján lehetséges. Az Európai Parlamentnek ezért jogában áll eldönteni, hogy felfüggeszse vagy sem Tomczak úr mentelmi jogát.

Eddigi bevált gyakorlatának megfelelően az Európai Parlament dönthet úgy, hogy valamely képviselője mentelmi jogát nem függeszti fel, ha fennáll az a gyanú, hogy a felelősségre vonás a képviselő politikai tevékenységeivel kapcsolatos előítéleten alapul vagy erre irányul (*fumus persecutionis*). Ebben az ügyben nincs erre vonatkozó egyértelmű bizonyíték.

Az alapvető tényt senki sem vitatja, miszerint Tomczak úr kárt okozott „A kilencedik óra” elnevezésű, egy kő által agyonnyomott II. János Pál pápát ábrázoló szoborban. Tomczak úr indítékai dacára a más személy tulajdonában okozott kár vádemeléssel történő eljárás alá tartozó bűncselekmény, ebben az esetben a sértett fél, a Gerling Polska biztosítótársaság kérelmezte a büntetőeljárást a lengyel törvényeknek megfelelően. A Tomczak úr által okozott kár értékét, valamint egyéb eljárási és tényállási kérdéseket a lengyel igazságügyi hatóságoknak kell tárgyilagosan megállapítani az összes lényeges körülmény figyelembevételével.

IV. Következtetés

A fenti megfontolások alapján, és az eljárási szabályzat 6. cikkének (2) bekezdése szerint a képviselők mentelmi jogának felfüggesztése mellett és ellen szóló érvek megfontolását követően a Jogi Bizottság azt az ajánlást teszi, hogy az Európai Parlament függeszse fel Witold Tomczak parlamenti mentelmi jogát.

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	25.6.2008
A zárószavazás eredménye	+ : 12 - : 0 0 : 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Carlo Casini, Titus Corlăţean, Marek Aleksander Czarnecki, Giuseppe Gargani, Klaus-Heiner Lehne, Manuel Medina Ortega, Hartmut Nassauer, Aloyzas Sakalas, Francesco Enrico Speroni, Diana Wallis, Jaroslav Zvěřina
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Mario Borghezio